

Türkiye'nin dahil olduğu menşe kümülasyonu sistemleri:

Türkiye, halihazırda iki ayrı adet çapraz menşe kümülasyonu sistemine taraf bulunmaktadır:

1- Pan Avrupa Akdeniz Menşe Kümülasyonu Sistemi (PAAMK):

PAAMK sistemi; Türkiye, Avrupa Birliği (AB), EFTA ülkeleri (İsviçre, Lihtenştayn, İzlanda ve Norveç), Cezayir, Fas, Filistin, İsrail, Lübnan, Mısır, Tunus, Ürdün ve Faroe Adaları'nın dahil olduğu çapraz menşe kümülasyonu esasına dayalı serbest ticaret alanı sistemidir.

Bu kapsamda, ülkemiz; serbest ticaret anlaşması ağını tamamladığı AB, EFTA ülkeleri, Fas, İsrail, Mısır, Tunus ve Ürdün ile tercihli ticarete çapraz menşe kümülasyonu uygulayabilmektedir.

2- Batı Balkan Menşe Kümülasyonu Sistemi:

Batı Balkan menşe kümülasyonu sistemi; Türkiye, AB, Batı Balkan ülkeleri (Arnavutluk, Bosna-Hersek, Makedonya, Karadağ ve Sırbistan)'nin dâhil olduğu çapraz menşe kümülasyonu esasına dayalı serbest ticaret alanı sistemidir. Bu kapsamda, Türkiye, AB (sadece Gümrük Birliği kapsamındaki ürünler için), Arnavutluk, Bosna-Hersek, Makedonya, Karadağ ve Sırbistan arasında çapraz menşe kümülasyonu uygulanabilmektedir.

Batı Balkan menşe kümülasyonu sistemi, Türkiye'nin 4 Kasım 2011 tarihinde imzaladığı Pan Avrupa Akdeniz Tercihli Menşe Kuralları Hakkında Çok Taraflı Bölgesel Sözleşme (Bölgesel Konvansiyon) ile PAAMK sisteminin bir parçası hale gelmektedir.

3- Bölgesel Konvansiyon

PAAMK tarafı ülkeler arasındaki ikili veya çok taraflı STA'ların eki menşe protokolleri kaldırılarak, PAAMK sisteminde uygulanan menşe kurallarının çok taraflı bir sözleşmeyle düzenlenmesi amacıyla hazırlanan '**Bölgesel Konvansiyon**' metni; 08-09 Aralık 2009 tarihlerinde Brüksel'de yapılan 8. Avrupa-Akdeniz Ticaret Bakanları Konferansı'nda kabul edilmiştir.

Bu çerçevede "Pan Avrupa Akdeniz Tercihli Menşe Kurallarına Dair Bölgesel Konvansiyon", 15 Haziran 2011 tarihinde Avrupa Komisyonunca imzaya açılmıştır. 4 Kasım 2011'de imzalanan Konvansiyon, 1 Şubat 2014 tarihinde ülkemiz bakımından yürürlüğe girmiştir. Konvansiyon'un Akit Taraflardaki imza/onay süreci aşağıda verilen linkten takip edilebilir:

<http://www.consilium.europa.eu/en/documents-publications/agreements-conventions/agreement/?aid=2010035>

Bölgesel Konvansiyon'un uygulamaya konulmasıyla beraber Balkan ülkelerinin, AB ve Türkiye'nin yanında EFTA Devletleriyle de STA'sı olduğundan, halen Türkiye-AB-Batı Balkan ülkeleri arasındaki tercihli ticarete uygulanan çapraz kümülasyonu sistemine EFTA Devletleri ve (Balkan ülkeleriyle STA ağını tamamladığı ölçüde) PAAMK ülkeleri de katılmış olacaktır.

Konvansiyon'un taraflarca imzalanması ve onaylanması çalışmalarının 2015 yılı ortasına kadar tamamlanarak, tüm akit taraflar için 2015 yılı Eylül ayında yürürlüğe girmesi hedeflenmektedir. Bu çerçevede, akit tarafların tüm Serbest Ticaret Anlaşmaları Menşe Protokollerinde Bölgesel Sözleşme'ye yapacakları "atıf"ların 2015 yılı sonuna kadar tamamlanması amaçlanmaktadır.

Bölgesel Konvansiyon ile menşe kümülasyonu sisteminin yeni ülkelere teşmil edilmesi de hedeflenmektedir. Bu çerçevede, AB'nin STA müzakere sürecini başlatmış olduğu Doğu Ortaklığı ülkelerinin (Ermenistan-Gürcistan-Ukrayna) önümüzdeki dönemde Bölgesel Konvansiyon'a dahil olması beklenmektedir.

Diğer taraftan, Bölgesel Konvansiyon eki menşe kurallarının yenilenmesi (revizyon) çalışması fiilen 2011 yılından bu yana devam etmektedir. Revizyon çalışmaları kapsamında, liste kuralları ve Anlaşmanın ana metnindeki hükümlerin gözden geçirilmesi ve gerekirse esnetilmesi hedeflenmektedir. Söz konusu revizyon çalışmalarının 2016 yılı ortasına kadar tamamlanması ve 2017 yılı başında yürürlüğe girmesi öngörülmektedir.

Bölgesel Konvansiyon kapsamında ülkeler arasında çapraz menşe kümülasyonu uygulanmasına imkân tanıyan protokollerin yürürlük durumlarını gösteren ekli cetvel için [tıklayınız](#).

Menşe kuralları ve menşe kümülasyonu sistemi hakkında daha fazla bilgi edinmek için [tıklayınız](#).